

POCZĄTKI PIETRASZOWA

Historia Pietraszowa zaczęła się 260 lat temu. Wg źródeł historycznych tj. kroniki niemieckiej pt. „Baytrage zur Beschreibung von Schlesien”, II tom, napisanej przez Ernesta Trampa w 1783 r., kolonia Pietraszów została założona w 1752 r. Na stronie 159 kroniki, E. Tramp pisał: *Petershof, eine im Jahr 1752 angelegte Kolonie, eine halbe Meile vom Pluder gelegten, hat ein herrschaftliches Worvert, 4 Frischfeuer, 2 Gartner, 11 Hausler. Die 70 Einwohner sind meist Schmiede und Kohler, gehert dem Herrn von Jeaneret.* Nazwa Pietraszowa wywodzi się od Petersa, założyciela osiedla Piotrowina dla pracowników leśnych na lewym brzegu Lublinicy. Więc wg dokumentów (1) kolonia hutnicza Pietraszów została założona w ramach osadnictwa zwanego fryderycjańskim w 1752 r. Przez władze została nazwana Petershof, a przez ludzi Piotrowina lub Pietraszów. W tym samym okresie założono również mniejszą kolonię Liszczok. Zapiski podają, że w owym czasie w Pietraszowie znajdował się pański folwark, 4 piece fryszerskie do wytapiania stali, 2 zagrodników, 11 chałupników. Było 70 mieszkańców trudniących się hutnictwem, rolnictwem oraz wypalaniem węgla drzewnego. Kolonia należała do pana von Jeanerta z Lublińca. Folwark był zlokalizowany najprawdopodobniej na terenie leżącym od lewej strony drogi prowadzącej na Kopinę i Piłę, a zaczynał się od posesji P. Baloń.

Drugim ważnym wydarzeniem w dziejach rozwoju Pietraszowa było założenie huty żelaza. Wg źródeł historycznych hutę w naszej miejscowości założono w 1750 roku na prawym brzegu rzeki Lublinicy w rejonie istniejącej drogi Hutniczej. W 1756 r. wybudowano również hutę w miejscowości Liszczok. Król Fryderyk Wielki po przejęciu Śląska od Austrii w czasie wojen śląskich w latach 1740 – 1747, potrzebował wiele broni i amunicji do prowadzenia dalszych wojen i zakładał huty w miejscowościach gdzie była woda i materiały do produkcji żelaza.

Z początkiem istnienia huty w Pietraszowie związane są między innymi następujące nazwiska osób: Hadamik, Rychter, Rokossa, Młynek, Spalek. Prawdopodobnie niektóre osoby były sprowadzone z Czech celem uruchomienia i eksploatacji zakładu hutniczego. Do produkcji żelaza potrzeba było dużych ilości węgla drzewnego. Wypalali go smolarze w okolicznych lasach w tzw. mielerzach. Z mielerzy pozyskiwano również smołę, potaż, dziegieć.

Do huty w Pietraszowie doprowadzono wodę z zbiornika wodnego (stawów) kanałem hutniczym, ślad kanału widoczny jest jeszcze obecnie. Przebiega on po prawej stronie ulicy Hutniczej. Woda na potrzeby huty była gromadzona w stawach. Woda była spiętrzona zaporą mieszczącą się na rzece przed obecnym mostem. W tamtych czasach rzekę pokonywało się brodem. Na dnie rzeki ułożone były kłoc drewniane, po których przejeżdżały furmanki. W 1779 r. król Fryderyk Wielki zakazał importu stali ze Szwecji co spowodowało dalszy ożywiony rozwój hutnictwa na naszych terenach. W 1780 r. w Pietraszowie istniały 4 świeżarki (piece fryszerskie) i 2 młoty cajnarskie. Podstawowe urządzenia produkcyjne huty składało się z pieca stalowniczego tzw. fryszerki lub świeżarki oraz z młota do przekuwania stali napędzanego kołem wodnym. Energią wodną napędzano też dmuchawy podające strumienie powietrza do pieca. Do wytopu stali używano surówki i węgla drzewnego. Czas wytopu wynosił ok 6 godz. i uzyskiwano ok. 500 kg stali, którą następnie przekuwano na młocie napędzanym energią wodną, wytwarzając tzw. stal cajnarską – gotowe produkty w postaci płaskowników, prętów. Tak więc na rozwój Pietraszowa w XVIII i XIX w. miał wpływ 2 czynniki tj. powstanie majątku ziemskiego i powstanie huty żelaza. Huta istniała do 1865 r.